

BLESTEMAT A FI ORICARE

Roman

Prefață de
DANIELA SITAR-TĂUT

Postfață de
IOAN CHIRILĂ

Actaeon Books,
Baia Mare 2024

Cuprins

Cartea semnelor ne-faste.....	7
-------------------------------	---

**PARTEA I
SUNT BLESTEMAT A FI ORICARE**

Numai pe mine mă am.....	21
Poveste încheiată.....	23
Un divorț în patru minute.....	30
Aleasă pentru pălmile Destinului.....	33
Avertismentul din vis.....	36
Vălurile Mayei.....	40
Flash-back și flash-uri.....	43
Smerenie păguboasă.....	49
1965 - Fire nevăzute cresc din anul acela.....	51
Mimicry și simulare.....	55
Divinație.....	57
Karma de neam. Fire nevăzute.....	59
Scrie, Doamna!.....	64
Dintr-un trecut într-altul.....	66
Flash-back.....	67
Istoria prieteniiilor pe viață.....	68
Suflet întristat. Testamentul.....	74
Roxana.....	77
Tata.....	79

După 19 ani, câteva sensuri.....	81
Teofil 1. 1992.....	83
Ionci.....	84
Pekinezul fioros.....	85
Blacky. 1995.....	86
Cory.....	90
Semnul fatalității.....	91
Shopping cu Agneta.....	93
Obsedantul avertisment.....	95
Am nevoie de amintirile voastre!.....	96
Flash-back.....	99
Unde te mână anxietatea.....	101
Clepsidra.....	106
Geaca roșie.....	107
Frunza insidioasă.....	107
Sunt blestemat a fi oricare!.....	109
Acolo, nicăieri.....	111
Zbucium post traumatic.....	112
Idolopee.....	114
Dinu.....	117
Scenariu posibil.....	119
După-amieze sincrone.....	125
O copilărie furată. Scenarii posibile.....	127
În întâmpinarea destinului.....	133
Loopinguri și drifturi.....	141
Ziua fatală.....	143
CLUB 33.....	144
Vestea teribilă.....	148
Ultima zi pe Pământ.....	153

Flash-back.....	167
Asta a fost tot.....	170
Ești mama unei flori din cer.....	172
Îngemănate în durere.....	174
Decese-condoleanțe, comemorări.....	180

PARTEA A II-A BARDO

Hey, sunt aici!!!.....	183
Periplul astral în visul de după moarte.....	185
Vrei să avem împreună un copil?.....	191
Poate o clonă?.....	194
Un prelung bocet, viața.....	197
Hai în Italia! Detașează-te de suferință!.....	198
Seduția atașamentului matern.....	199
Ce ți s-a întâmplat nu poate fi compensat.....	204
Cum îmi trăiesc eu tragedia?.....	206
Eu sunt mama ta.....	207
PRO TV.....	208
Dinu l-a vrut numai pentru el.....	210
Oare, Horia m-ar accepta?.....	212
New York.....	214
Seattle.....	224
În singurătatea mea, vreau să plâng și să mă hrănesc cu durere.....	231
Dimensiunea Bardo.....	232
Biserica și emoția găsirii ei.....	234
Ajun de Crăciun.....	237
Flash-back.....	238
Deturnat de plânsul și visele mamei.....	239

Lucrarea nevăzută a îngerului meu.....	241
Nu pot merge în TIMPUL meu!.....	242
Destinele sunt împletite.....	243
Coincidențe temporale.....	245
Viață aglutinată.....	250
Flash-back.....	252
Nu, nu m-am vindecat!.....	258
Moartea e incredibilă și mereu surprinzătoare.....	260
Ușile scenelor mele de viață.....	271
Noapte bulversată.....	272
Insinuat în visul mamei.....	276
Realitatea unui vis.....	277
Către oricine ascultă.....	278
Gânduri pentru eternitatea lui Horia.....	280

Epilog

Vis și premoniție.....	309
După 20 de ani.....	310
E vie e imaginea din visul cu mesaj.....	317
Ape cosmice? Ape amniotice?.....	317
Plecarea lui Victor.....	319
Amniotice?!.....	321
Nasc și mă întorc după tine!.....	322
Și, totuși, cosmice!.....	324
Dumnezeiescul urcuș.....	324
De la moarte la viață, de la <i>quanta</i> la <i>qualia</i> – <i>lectio spiritualis</i>	327

Cartea semnelor ne-faste

Valeria Bilț este o prezență dinamică în arealul transilvan, atât în presa scrisă, cât și ca organizator de evenimente culturale, fiind bine cotate în ipostaza didactică sau ca ins preocupat de desăvârșirea profesională. Atentă la rezervorul ancestral tradițional, în 1996 publică, la Editura Grai și suflet din București, un interesant tom, *Literatura și obiceiurile vieții de familie din Maramureș*. Teza de doctorat, susținută în urmă cu câțiva ani, va fi valorificată tipografic în volumul *Mircea Nedelciu – Aventuri în curtea interioară a postmodernismului* (Editura Tipo Moldova, Iași, 2011). Romanul de debut, *Ubi bene?... Ubi patria? – un roman al emigrării* (Editura Grinta, Cluj-Napoca, 2019) pune în discuție, într-un perimetru narativ bine condimentat cu toate ingredientele ce anticipează un volum de succes, una dintre marile probleme cu care se confruntă societatea românească postdecembristă, cea a unui exod fără precedent în istorie.

Haloul României de după 1989 se înfățișează deconcertant, într-o patrie nepregătită să-și asume principiile democratice și nici să facă tranziția de la o societate de consum socialistă, la una capitalistă. Încă din primele pagini se impun două calități esențiale ale tomului. În prim-plan se află virtuțile narative, care irump evident, la o autoare bine rodată la școala textualistă, ce știe să uziteze, într-o manieră firească, fără a agresa textul, strategii postmoderne, printr-o suită de confesiuni adiacente ale imigrantelor. Protagonista Ressa, în care parem a desluși câteva note estetice și caracteriale ale prozatoarei însăși, pare un alter ego și un cronicar al emigrantelor deopotrivă. În plan secund tronează un subiect tabuizant, diagrama și diagnoza proliferării alarmante a islamismului în Europa. Acest palier metamorfozează textul într-unul politic și militantist deopotrivă, o

pledoarie subtilă, dar fermă, pentru conservarea identității naționale în era globalizării.¹

Autoarea trece nonșalantă frontiera inavuabilului, denunțând, fie prin vocea oamenilor politici, fie prin prelați sau simplii cetățeni, pericolul și consecințele islamizării. Cu orice se pot lupta mai marii lumii, dar cu tirania cărnii, reflectată prin colonizarea demografică – nu. Asistăm la o reconquista arabă, o invazie bine instrumentată a vechiului continent. Adevărurile rostite de Don Padre sunt incomode. Astfel, multiculturalismul, profesat de cinci decenii de Uniunea Europeană, este văzut ca un pretext ce favorizează, legislativ, invazia arabă. Imaginea celebrei Piețe Vatican, ocupată de musulmanii care se roagă, în care Don Padre se simte un intrus este terifiantă și agonică pentru istoria creștinătății. Sunt radiografiate, intransigent, celebrele ZUS (Zone Urbane Sensible) europene, cu legi proprii, în care nici forțele de ordine nu intervin, în pofida unei rate a criminalității alarmante.

Mesajul trimis Ressei pe Messenger de către prietena Mika, stabilită în Suedia, care se vede obligată să emigreze din nou, în Spania, reflectă succint o stare de lucruri alarmantă care, în multe țări occidentale, tinde să devină normalitate: „E plin de arabi și n-ai voie să calci în zonele în care s-au mutat ei, care devin califate, cu legi proprii, suedeze violate, bărbați bătuți”. Danemarca, Finlanda, Norvegia ajung să-și închidă granițele cu Suedia. Președintele Libertății din Olanda vorbește de la tribună despre aceste realități. Belgia și Olanda servesc mâncare halal în școli, în Franța sunt eludați autorii care, prin convingerile lor, lezează islamismul, cum este cazul enciclopediștilor Voltaire și Rousseau. În Anglia, tribunalele Sharia fac parte oficial din sistemul legislativ britanic. Parisul e înconjurat de un cerc de cartiere musulmane, iar NoGo Zones se amplifică ascendent, prin persecutarea și înlăturarea violentă a populației majoritare.

---

¹ Daniela Sitar-Tăut, *Valori și prezențe conjuncturale, Cronici literare 2009–2023*, volumul II, Actaeon Books, Baia Mare, 2023, pp. 276–278.

Un alt plan, la fel de consistent, este cel al emigranților creștini, protejați de beatnicul Don Padre din Perugia. Revolta localnicilor împotriva emigranților este relevată frust de valul de ostilitate cu care sunt priviți/ primiți românii de către localnicii perugieni și de distorsionarea și punerea la zid a protectorului lor, preotul italian ce are parte de un proces ignobil, cu înscenări, mistificări și distorsionări ale realității, fiind culpabil pentru că a încurajat imigrația și adăpostit creștinii veniți din alte țări. Totodată, romanul ia forma unei critici severe a reprezentanților României în străinătate, ambasadele refuzând să se implice în soluționarea cazurilor sociale ale conaționaliilor, cum e acela al femeii aflate în comă, într-un spital din Perugia.

Regresiunile în trecut sunt dublate de actualizări. Coincidențele aparent întâmplătoare sugerează repetarea infinitivală a situațiilor. Pe promiscua proxenetă Lenuș o descoperim, ca diriguitoare a unei rețele de carne vie, atât în Germania, cât și în Italia. La fel și pe coechipierul ei, Romano, un adjuvant ce deține rolul unui Marchiz de Valmont modern. Romanul este deopotrivă și unul al disjuncțiilor, marcate rebrenian prin mărci separative, pentru a sublinia frontierele, uneori ireconciliabile, dintre localnici și imigranți, de la amănunte contrastive aparent banale – esticele, balcanicele fumează, italiencele – nu, până la înfățișarea crudă a realității, a pâinii negre a străinătății îngurgitate servil de badante. Atitudinea sadică a unor patroni față de zilierii emigranți, savoarea concedierii licheliste ale acestora, subliniază atitudinea imperială a italienilor față de cei veniți din exterior, la fel cum în antichitate cei aflați în afara Imperiului erau considerați barbari.

Există un decalaj, de un deceniu, între timpul trăirii experiențelor și cel al mărturisirii/descrierii lor. Cartea emigrantelor/emigrării se datorează unei promisiuni făcute fiului Ressei, înainte de moartea acestuia, pe când era doar un adolescent de 11 ani. E o nevoie de confesiune a imigrantelor, de refulare prin zicere/scriere și despovărare sufletească. Ressa devine receptacolul confesiv și *raisonneurul* femeilor care i se destăinuie. Deseori, spusele lor sunt

completate de cele ale naratarei, astfel încât viziunea tipografică este duală. Prozatoarea știe să-și gradeze suspansul, ultimul bilet, „Viața unei românce în Germania și Italia, vândută de două ori și păcălită”, constituind un roman în sine. Povestea Româncei Păcălite, atrasă în rețeaua de prostituție a coanei Lenuș se transformă într-o veritabilă sagă a femeilor fără educație, victime predilecte a rețelelor de carne vie.

Din pricina multitudinilor situațiilor extraordinare, a pigmentilor spectaculari, naratoarea pune sub semnul întrebării veridicitatea confesiunii victimei. Drama prostituatelor din țările estice exportate în Occident este amplificată de pasajele metatextuale, de fragmente din presa vremii anului 2002, când peste 200.000 de femei sunt victime ale proxeneților, în centrul acestui comerț aflându-se România. Limbajul direct, viril pe alocuri, înfățișează realități străine României până în acel moment, cum ar fi mișcarea din 1977 de la Bologna, pentru drepturile, bi-, homo-, transexualilor și a lesbienelor. Condițiile de trai ale prostituatelor, sedate, drogate, păzite și amenințate de câini, rația cotidiană de minim 10 clienți pe zi par decupate dintr-un film.

Prin hubloul Valeriei Bilț peisajul social al României de după 1989 se înfățișează deconcertant, într-o patrie nepregătită să-și asume principiile democratice și nici să facă tranziția de la o societate de consum socialistă, la una capitalistă. Romanul incită la meditație, la revalorizarea etnicității și a percepției noastre despre ceilalți.

*

Deși început cu multă vreme înaintea cărții precedente, prozatoarea trenează redactarea romanului *Blestemat a fi oricare* (Actaeon Books, Baia Mare, 2024) din pricina barierei afective, evenimentul traumatic în jurul căruia gravitează trama epică, și anume pierderea, mai mult decât prematură, la câteva zile după promovarea examenului de maturitate, a unicului fiu, într-un teribil accident automobilistic cauzat de prietenul vitezoman. Titlul,

reluat autenticist în interiorul tomului, aparține protagonistului, întregul roman stând sub semnul fatuumului, al coincidențelor, presentimentelor, misterelor și viselor oraculare. Acesta transcrie gândul adolescentului terifiat de cuvintele din vis, pe care mama îl pune să le consemneze, totodată, semnalând că menirea lor, avertizantă, e de a-i stopa potențialele ratări. Spaima mamei ca aceste lexeme, oraculare, să nu se îndeplinească o fac să rămână cantonată într-o pietrificare abulică și să capete conștiința inamovibilității destinului: „De era «oricine», s-ar fi referit la un anonim terestru, la neîmplinirea visurilor lui, la un destin social neîmplinit... Dar, «oricare» trimite la hazard, la identitatea și egalitatea în fața morții. Oricare dintre noi poate fi alesul sorții, al hazardului, al morții... Acum știu! «Oricare»! Nu «Oricine»!”

Făcând apel la jurnalul naratoarei, la caietul de amintiri al colegilor, *Gânduri pentru eternitatea lui Horia* și la aducerile aminte ale prietenilor apropiați, textul re-compune scurta odisee terestră a fiului, ca un omagiu cauterizant, analgezic adus memoriei acestuia.

De fapt, cele două romane ale Valeriei Biț au un filon tematic jumelar, situația românilor din afara țării, reprezentate de cel dintâi prin situația badantelor și a prostituatelor din Italia, iar în cel de-al doilea de patronajul caselor de homecare-ing, de ajutorare a persoanelor vârstnice, fie în cămine de bătrâni, fie la domiciliu, de către româncele din America. În ambele personajul-narator are veleități scripturale, în *Ubi bene...* reflectate de jurnalista Ressa, în vreme ce în tomul alocat migrației transatlantice Lelia/ Lelya este protagonistă și devoalatoare a propriei vieții. Putem defini cele două texte drept *istoria unei promisiuni*, cu puternic iz testamentar. În cel dintâi avem angajamentul luat în fața băiatului Ressei, înainte de moartea acestuia, în vreme ce în tomul secund ne confruntăm cu istoria mamei care urmărește proiectul testamentar trasat de propriul copil, într-un lanț al recuperărilor, regăsirii de sine și a adevăratei vocații, cea de condeier.

În planul economiei textuale, volumul este compartimentat în două secțiuni de pondere inegală: *Sunt blestemat a fi oricare și*

Bardo. Cel din urmă trimite la cea mai cunoscută carte a literaturii Nyingma, *Bardo Thödol sau Cartea tibetană a morților*, operă esențială a spiritualității budiste tibetane. Titlurile secunde, grefate pe piloni temporali, punctează momentele-cheie ale narațiunii: *Numai pe mine mă am*, *Poveste încheiată*, *Un divorț în patru minute*, *Aleasă pentru pălmile Destinului*, *Avertismentul din vis*, *Karma de neam*. *Fire nevăzute*, *Scrie*, *Doamna!*, *Suflet întristat*. *Testamentul*, *Semnul fatalității*, *Sunt blestemat a fi oricare!*, *Scenariu posibil*, *Vestea teribilă*, *Periplul astral în visul de după moarte*, *Poate o clonă?...*, *Dimensiunea Bardo*, *Gânduri pentru eternitatea lui Horia*, *Epilog etc.*

Debutul cărții este unul *ex abrupto*, convulsiv, alcătuit dintr-o pletoară de senzații disjunctive care par a găsi în demersul confesiv, scriptural, o oarecare cauterizare a suferinței: „Brusc, simt că se nasc cuvintele în mine și vor să se așeze pe hârtie, ca pe un liman solid al gândurilor mele. Ca pe o margine de suflet a lui Dumnezeu, să se aline durerea mea.” Drenajul rememorativ este realizat în volute, trecând ani de la o consemnare la alta, până când prozatoarea va fi gata să-și asume valorificarea scripturală a trecutului. Până atunci, elaborează în gând textul pe care nu are puterea emoțională de a-l încredința hârtiei. Scrisul devine un adjuvant al solitudinii și des-ființării sinelui, golit brutal prin pierderea atributului matern. Jurnalul prim al protagonistei este dublat de relatarea întâmplărilor propriu-zise, în cheie nostalgică uneori, încărcată de mânie, dar mereu cu mândria unei femei ieșite din magmă seniorială.

Există numeroase episoade traumatice în acest car funerar romanesc. Cel mai covârșitor e cel de la morgă, când mama se vede obligată să facă față ireversibilității destinului, să se confrunte cu efigia imobilă a unicului fiu. Romanul este unul preponderent thanatic, înregistrând, cronologic, stingerea fratelui Bujorel, la 16 ani, victimă a *mal praxis*-ului, a fiului, proaspăt absolvent al examenului de bacalaureat, a tatălui, a mamei, a lui Victor, la nu prea multă vreme după împlinirea maritală. Peste tot sunt semne, într-o irecognoscibilitate tardiv devoalată. Presentimentele le validează de fiecare dată. Esențial este subcapitolul *Suflet întristat*. *Testamentul*

când, într-o discuție la puțină vreme după terminarea examenului de maturitate, excedat de amestecul neavenit al unui profesor din comisie, Horică se arată îngrijorat de viitorul mamei, în vreme ce de al lui – era sigur: „Viitorul meu e clar. Dar tu, dacă eu plec din oraș, ce mai cauți aici? Nu vezi că locul tău nu e în orașul ăsta? Ești tânără și singură! Ești frumoasă și n-ai pe nimeni! Trebuie să pleci, aici n-ai nicio șansă să-ți găsești un bărbat potrivit! Și trebuie să te înscrii la doctorat! Să-ți iei o mașină, să te măriți! Du-te din orașul ăsta care nu e pentru tine! Uite, alege-ți un oraș mare, care-ți place ție mai mult și mută-te acolo. Dar nu la Cluj, să mă stresezi pe mine!” Și acest proiect, de rupere din consemnul de egalitate, va fi urmat întocmai: plecarea pentru o vreme în America, studiile doctorale, căsătoria cu Victor, concretizarea editorială a proiectelor lirice și epice.

Semnele fatalității sunt presărate peste tot, prin refuzul gitanei de a-i citi în palmă sau prin apariția, la 20 de ani, în apa cu lumânare a lui Nushi, cea care spunea că a găsit o posibilitate de comunicare cu spiritele, a imaginii Maicii Sfinte, prin stările superlative de angoasă sau prin aprehensiunea, în ultimele luni, a unui pericol iminent ce-l paște pe Horia. *Obsedantul avertisment*, prezent și pe coperta întâi în buna transpunere plastică a lui Lucian Dobârtă, relevă o apariție miraculoasă și spectaculară, pe pajiștea râului Lighet, a unui Christ răstignit, vertical, ce-și rotește crucea și o privește cu compasiune trimițându-i un mesaj.

Dimensiunea metafizică, transcedentală a părții secunde nu poate fi pătrunsă fără un bagaj minim de cunoștințe de filosofie budhistă. Și avem și aici o evidentă tehnică a palimpsestului, care obligă cititorul la lecturi adiacente, ale textului-mumă, necesare surprinderii chintesenței acestei secțiuni. Nici prin acest aspect romanul nu este unul comod, ci angrenează paliere de receptare multiple. Atribuită lui Padma Sambhava (sec. VIII e.n), întemeietorul budhismului tibetan, *Bardo Thödol – Cartea tibetană a morților* prezintă un ghid care ne facilitează aprofundarea ritualurilor de călăuzire prin regatul thanatic, făcând legătura între